

SLUTFÖRVAR OCH KÄRNKRAFTVERK I BOTTENVIKEN!

Det finska företaget Fennovoima, som planerar ett nytt kärnkraftbygge i Bottenviken tillsammans med den ryska kärnvapentillverkaren Rosatom, ansöker nu också om att få bygga ett slutförvar. Enligt ESBO-konventionen, som ger alla näraliggande länder rätt att yttra sig när det gäller miljöfrågor som kan påverka dem, har det svenska Naturvårdsverket bett att få in synpunkter senast den 16 november, som underlag för deras yttrande.

Föreningen Värmland mot Kärnkraft har skickat dessa synpunkter till Naturvårdsverket:

Ärendenummer NV-05023-16

Synpunkter enligt ESBO-konventionen angående Fennovoimas planer på slutförvar för använt kärnbränsle i Euråminne eller Pyhäjoki, Finland.

Det handlar om orter i vårt grannland Finland, orter intill vårt gemensamma innanhav Östersjön och Bottenviken. En slutförvarsanläggning på den ena sidan av detta grunda hav kan mycket väl komma att påverka även grannlandet Sverige.

Ingenstans i världen finns än så länge ett slutförvar för använt kärnbränsle. Däremot lagras redan många hundratusentals ton i bassänger och behållare över hela världen. Därför kan vi vara säkra på att hela kärnkraftsindustrins ögon är riktade på Sverige och Finland som de första länder som inlett processen med att lämna in en ansökan om ett slutförvar. Det som beslutas här kommer att få konsekvenser långt utanför de områden som kan anses omedelbart berörda. Den metod som godkänns här kommer med all sannolikhet att tas över av många andra länder. Finns ett godkänt slutförvar i Finland eller Sverige kan man också tänka sig politiska och ekonomiska påtryckningar från andra länder att genom ändrad lagstiftning få lagra sitt avfall här. Därför angår frågan inte bara Finland utan även hela Sverige samt våra grannländer.

Ett slutförvar ska garantera att det livsfarliga kärnbränslet hålls skilt från allt levande i minst 100 000 år. Vi anser att Fennovoimas plan för slutförvaring inte visar att den kan uppfylla någon sådan garanti.

Fennovoima avser att förvara avfallet inneslutet i kopparkapslar och bentonitlera 200 – 500 m ner i berggrunden enligt KBS-3 metoden. I sin beskrivning utgår Fennovoima från att denna metod uppfyller alla kriterier för ett säkert slutförvar så att ”ansvaret för kärnavfallet efter sanering av anläggningen över jord, kan övergå i statens ägo och att inga efterkontroller behövs för att garantera säkerheten”.

Fennovoima beskriver noggrant säkerhetsarbetet under hela processen med mellanlagring, transporter, inkapsling etc fram till slutsanering av berörda områden. När det gäller själva slutförvaret nämns KBS-3 metoden nästan i förbigående som ett givet, godkänt koncept. Fennovoima ger intryck av att vilja genomföra och avsluta sitt kärnenergiprojekt snyggt, medan vad som händer efteråt, då kärnavfallet övergår i statens ägo, för dem av förklarliga skäl är ointressant. Det anser vi är oroväckande.

Fennovoima nämner inget om att KBS-3 metoden ännu inte är godkänd i Sverige och att det från forskarhåll riktas stark kritik mot att vetenskapliga kriterier inte har använts för att bevisa att KBS-3 metodens kopparkapslar inte kan komma att korrodera. Det finns heller inga tillräckliga vetenskapliga studier om bentonitleran verkligen kommer att svälla och sluta tätt om den berggrund man kommer att borra i är torr, eller att den inte kan lösas upp och sköljas bort om vatten skulle tränga in. Eftersom ett läckage av radioaktivitet till Östersjön skulle kunna få allvarliga följder även för befolkningen i

Sverige, måste Naturvårdsverket kräva att Fennovoima tar fram det noggranna vetenskapliga underlag, där inget lämnats oprövat, som krävs för att de ska kunna garantera ett slutförvar som är säkert i minst 100 000 år efter det att ansvaret lämnats över till staten.

Östersjön är ett grunt innanhav som har sitt utflöde genom Öresund och Bälten. Vad framtida klimatförändringar kan innebära för nederbörd, flöden och vattennivåer är obekant. Kring Östersjön finns stora, tätbebyggda områden. Ett läckage från ett slutförvar för kärnbränsle skulle därför kunna få mycket allvarliga följder närhelst det skulle kunna ske många tusentals år framöver. Fennovoima redovisar inte om man har undersökt alternativa platser med mindre spridningsrisker om ett läckage skulle uppstå. Detta måste Naturvårdsverket kräva för att skydda Sveriges befolkning mot eventuella risker för all framtid.

Karlstad 2016-10-28

Liv Jofjell, Ingrid Ranke,

Föreningen Värmland mot Kärnkraft